

talt fra den Side, som holder paa Statsseminariernes Væbbliven, har det været mig paa-faldende, at man her gaaer den samme Vej, som naar Talen er om at nedlægge en enkelt Latinskole, hvorom vi ogsaa have haft Lovforslag her i Thinget. Der tales, som om dette Lovudkast vilde afflaase alle Seminarier, ligesom der, naar man vil nedlægge en enkelt Statslatinskole, tales, som om man overhovedet ikke vilde finde sig i, at der eksisterede Statslatinskoler, som om man var Fjende af den lærde Dannelse. Saaledes er det ogsaa her idag gjort gjældende, at de, der vilde have Statsseminarierne nedlagte, ikke skulle have Omsorg nok for Folkeoplysningen, for Almueoplysningen; men det er min Overbeviisning, at netop disse Statsanstalter, hvor Staten kan forsøge sine Diemed, uden at det er vist, at det er reent folkelige Diemed, der fremmes ved den Maade, hvorpaa den hele Skoleplan indrettes, langt fra ere Midlet til at fremme folkelig Oplysning. Jeg anseer det som skadeligt for Almueundervisningen; at man beholder Statens umiddelbare Indgriben i dette Forhold, og jeg vil ikke lade staae uimodsagt, at man, fordi man stemmer for denne Lov, skulde have mindre Omsorg for Folkeoplysningen end de Herrer, der vilde have Statsseminarierne vedligeholdte. Der er af Flere opløstet det simple og praktiske Spørgsmaal: Kunne vi faae brugbare Lærere nok, uden at Staten bærer Udgiften til disse to Seminarier, og jeg har ikke hørt, at Nogen har benægtet dette; men er det Tilfældet, spørger jeg, om vore finansielle Forhold da ikke ere saaledes, at det vil være hensigtsmæssigt at gjøre enhver Indskrænkning i Statsudgifterne, som er mulig uden Skade for det offentlige Væsen. Dette er en af de Sider, hvorfra jeg betragter Sagen, og som bringer mig til at stemme for dette Lovforslag, thi jeg indseer godt, at man kan faae Lærere nok, efterat disse Stillinger ere blevne saa rundeligt aflagte, at man finder det attraaelsesværdigt at komme ind i dem. Er man ikke tilfreds med at tage dem, der tilbyde sig hvert enkelt Aar, kan man stille sine Fordringer saaledes, at de falde igjennem, som man anseer for ubrugbare, og man kan da være overbevist om, at der er nok, som vilde an-

strenge sig til næste Aar for at kunne faae Udgang til Skolelærerembederne, saaledes som disse nu engang ere blevne. Der kan altsaa efter min Mening ikke være nogen Tvivl om, at man vil kunne faae Skolelærere nok; jeg samstemmer ganske med dem, som have udtalt sig i den Retning, og det oeconomicke Spørgsmaal er altsaa for mig det Afgjørende. — En anden Side af Sagen berørte jeg i det, jeg først udtalte, og det er i Grunden for mig det Vigtigste. Jeg vil ikke længere end høist nødvendigt opretholde Statens umiddelbare Indgriben i Sager, der kunne udføres af Communerne eller Private. — Som en Særegenhed ved Discussionen fra den Side, der vil opretholde Seminarierne, skal jeg ogsaa fremhæve, at man ved statistiske Data har søgt at godtgjøre, hvor fortræffelig de opfyldte deres Diemed, men der er jo Ingen, som har dækket Statsseminarierne, og hvorfor da denne Kamp? Det er virkelig, som man siger, en Kamp mod en Veirmølle. Man opstiller Noget, som man bekæmper, fordi det sætter den Anstalt, man vil opretholde, i et smukt Lys, men det beviser ikke, at man ikke kan opnaae det, hvortil der trænges for Skolevæsenet, uagtet et Par af disse Statsseminarier ophæves. Nei, det forekommer mig, at man bør nedstemme denne Forhandling til kun at angaae det ganske simple Spørgsmaal: Kunne vi faae Lærere nok, naar Staten sparer sine Udgifter? Det troer jeg, og dette er tilstrækkeligt for mig til at stemme for denne Lov. Yderligere kunne vistnok Alle være enige i, at deraf, at En har taget en Examen paa et Seminarium, følger ikke, at han er særlig begavet til at være Skolelærer. Jeg veed, at man i andre Lande har den Indretning, at man ikke lader Nogen blive fast ansat Lærer, før han har gjort Tjeneste i en Skole af samme Art som den, hvori han skal være Lærer, og gaaer han ud deraf med Vidnesbyrd om praktisk Dygtighed, tages der idetmindste ligesaa meget Hensyn dertil som til Charakteren ved den theoretiske Examen. Det forekommer mig, at dette er en meget hensigtsmæssig Forholdsregel, men jeg vil gjøre ligesom det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgfreds (Madsen), gaae et Skridt videre, og det saameget hellere, som det, saavidt jeg troer, har været